

SELMECZBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SELMECZ-BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS-, A F. M. K. E. SELMECZBÁNYAI VÁLASZTMÁNYA- ÉS A MAGYAR TURISTA-EGYESÜLET SZITNYA-OSZTÁLYÁNAK HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felölös szerkesztő:
KUTI ISTVÁN.

Kiadó és lapfajladonos:
JOERGES AGOST.

HIRDETÉSI DIJAK:

Hirdetések megállapodás szerint számítottak.
Nyiltér díja soronként 20 fill.

Megjelen minden vasárnap.

Alakítsunk régészeti, muzeumi és közkönyvtári egyesületet.

Belátom, hogy Selmeczbányán is, úgy mint minden nagyobb városban, igen sok egyesület van és ez az intelligens lakosság nem csekély anyagi megterhelhetettségével jár.

De ha ezt kénytelen is vagyok belátni, azért még sem riadok vissza azon eszmének, mely már régebben és újabban is sokak által megpendített, kifejezést adni, hogy alakítsunk egy régészeti, muzeumi és közkönyvtári egyesületet is, de úgy, hogy az nagy anyagi áldozatokkal nem, hanem hathatós erkölcsi támogatással igenis járjon.

Eváros történelmi emlékeiből már amenny is nagyon sok értékes dolog elkallodott, vagy idegen kézre került; ez pedig szomorú dolog.

Ne engedjük tehát, hogy a még meglévő és megőrizhető történelmi emlékeink, régiségeink, a város multjának kulturájára, iparára, szűkebb értelemben vett történelmére vonatkozó emlékeink továbbra is szétfoszladozzanak és óvjuk meg, őrizzük meg azokat.

A város tanácsa immáron, belátva a multak tévedéseit és mulasztásait, oly lel-

kesen, oly odaadólág karolja fel ez ügyet, hogy valóban rövid időn belül hosszú idők mulasztásait hozta némileg helyre a midőn a muzeum, a levéltár a régiségár és közkönyvtár létesítését egy oly férfi vezetése alatt teszi lehetővé, ki élete javát éppen ennek szentelte, ki óriási munkássága közben ezt is alaposan tanulmányozta, kinek szakszerű tanulmányaira ősi levéltárunk sárgult okmányai között minduntalan rábukkanok, ki a város monografiáját hivatott tudásával és tollával már bizonyára megírta volna, ha rengeteg más körül elfoglaltsága ebben kényszerítőleg meg nem akadályozta volna és ez: Szitnyai József polgármesterünk.

Ámde, — méltóztassanak elhinni — a bölcs vezető és a legjobb akaratú tanácskezei is meg vannak kötve.

Nincs pénzünk, nincs költség fedezet e célra.

A kormány támogat és még hathatósabban fog bennünket támogatni, látva, hogy istápolása kárba nem vész, hogy pártfogása érdemeket ér.

E törekvés, e közjó felkarolására tehát leginkább van hivatva városunk társadalma, — a nagy közönség, mely már eddig is

oly nagy érdeklődést mutat e mozgalom iránt.

Mi kell hát más egyéb, mint lelkes tömörülés, egyletté alakulás, hogy a cél lehetőleg teljesen elérések.

Nem az egyleti tagsági díj nagysága határoz ily dologban, hanem főképen az erkölcsi támogatás, az érdeklődés szülte együttes közreműködés.

Indítványunk tehát röviden ez: alakuljon meg Selmeczbányán egy régészeti, muzeumi és közkönyvtári egyesület, melynek célja már cégerében befoglaltatik, és legyen a tagsági díj bár mily csekély (például csak 2 korona évenként), de a tagok működjenek abban közre, hogy muzeumi értékkel, régiségi jeleggel bíró tárgyak beszereztesse, idegen kezekre ne jusanak és egy közkönyvtár létesíttessék és gyarapíttassék.

Hiszen ez nem a város speciálisan vett közigazgatásának, hanem a nagy közönség közművelődésének, a város jó hírbe hozásának, az idegen forgalom emelkedésének s ez által közzjölétünk fellendülésének áll érdekében.

Tessék elhinni, hogy így van!

Richter Ede.

A „SELMECZBÁNYAI HIRADÓ” TÁRCAJA.

Trefa egy felvonásban.

A „Selmeczbányai Híradó” számára írta:

lfj. Bokor József.

Személyek:

Béni.

A papa.

A mama.

Mariska, felsőbb leányiskolai növendék

A mama (ablak mellett ül és lapot olvas.)

No, de ez már valóban kétségbejítő. Maholnap igazán nem lehet a gyereket iskolába küldeni. Hová jutunk uram, teremtőm! (olvas) Megszökött a tizenhat éves tacsó a szépirodalom tanárával! (Beszél.) Ugy kell! A nevelés az oka! Ki tud manapság gyermeket nevelni? Senki! De én igen! O, az én Mariskám felől nyugodt lehetek! De miért, mert az alap jó! Uram, teremtőm, hova jutunk. Ha meggondolom, hogy szegény gyermek is ép úgy ki van téve az éfajta veszedelmeknek? És miért? A férfiak romlottsága miatt, a férfiak, a kik immár mind-mind megérték a poklok mélységes tűzére. Hah! Hogy gyűlöltöm az egész nemzet! (Hevesen csöngtet).

Szobaleány: (belép).

A mama: Mari kisesszony?

Szobaleány: Még nem jött haza.

A mama: Siess eléje (szobaleány elmegy). Igazán hanyagság tölem, hogy így egyedül engedem járni, holott magamról tudhatnám...

A papa: (belép, szája an füstölög csibukkal, kezében egy leveleboríték) Öregem, öregem, nézd csak, milyen kellemes meglepetés! (Ránéz; észreveszi, hogy a mama rá sem hallgat.) Mi bajod?

A mama: (felvállról) Semmi.

A papa: Ugyan ne semmiz! Nézd csak milyen kedves meglepetést szerzett az öreg.

A mama: Nem vagyok kíváncsi a maga meglepetéseire.

A papa: Nem? No jó!

A mama: Kétségbejítő, hogy hová sülyedt, manapság az erkölcsiség?

A papa: Vagy úgy? Megint elfogott világkeserved? Hát mi lett?

A mama: Minek kérded? Ugy sem értesz. Te is úgy gondolkozol, mint valamennyi. Te sem vagy jobb; mint...

A papa: (füstkarikákat fujva) Ahán! Most megint rám kerül a sor, mint rendszeren. Bizonyára ismét megbotránkoztatott valami fris pletyka, vagy egy francia házasságtörő dráma, a minek az ismertetését olvastad. Ezeknek rendszeren én iszom meg a levét.

Mariska (karján viaszos vászonba kötött könyvesomaggal, rettenő izgatottan berohan. Folyton maga után tekintget, majd kitörő zokogással a mama keblére borul.) Jaj mama! Jaj!

A mama és a papa felugranak:

A mama: Mariska? Az istenért mi a bajod?

A papa: (meleg érdeklődéssel) No-no no, fiam, hát mi izgatott fel?

Mariska: Jaj mama, jaj!

A mama: Beszélj hát egyetlenem! Bántott valaki?

Mariska: (igent int)

A mama: Jaj neki, százszorosan jaj!

A papa: Ugyan már. Talán kikaptál az iskolában?

A papa: (türelmetlenül.) Beszélj hát, és ne komédiázz!

A mama: Ne kinezd ezt a gyereket. No édesem, töröld meg a szemedet. Hol a zsebkendő?

Mariska: (zsebében keresi.) Nincs! azt is elvesztettem! (Sirva fakad.) Bizonyosan a futásban

A mama: Tehát tutottal?

Mariska: Teljes erőmből.

A mama: Talán üdöztek.

Mariska: Mint vadász a nyulat.

A mama: Kicsoda?

Mariska: Egy fiatal ember!

A mama (fonyegetőleg a papa felé) Hallja, uram, hallja?

A papa: Teringettét, hallom hát!

A mama: Beszélj el mindent, de gyorsan.

Mariska: Kijöttünk az iskolából. Én, Vera, Elza és Olgával haladtam a paradicsom-utcaig, Tudod mama, hogy Olgák a paradicsom-utca-

Hontvármegye tanítói a tanügyért.

Haladó korunk jelszava: „Tömörülve, kezelt fogva munkáljunk a haza javán!”

És valóban, ha valaha, úgy a jelenben tömörülve, váltva kell munkálkodnunk hogy bizonyos célokat megvalósíthassunk, mert az egyed eltörpül s ritkán képes nagyobb vívmányokat egyedül létesíteni.

Társadalmunk minden rétegében tömörülést látunk, csak így jöhetnek létre a különféle egyesületek, szövetkezetek, pénzintézetek, melyek mind-mégannyi faktoriális társadalmi életünknek. A tanügy, a haza leendő polgárainak társadalmi életét, boldogságát, mindenét véve tekintetbe, — egyszerűen oly nélkülözhetetlen kellék, oly alapkö, melyen a haza léte nyugszik.

A tanítók a haza leendő polgárait nevelik; feladatukat csak úgy oldják meg teljesen, ha felhasználják minden eszközt céljaikra; kell tehát, hogy tömörülés által együtt munkálkodjanak közös céljaik megvalósításán, melyen fél század óta hatalmasan munkálkodnak az állam és különböző jellegű tanítóegyesületek.

Ily tanítóegyesületek az ország minden megyéjében már régen léteztek, megyénkben is léteztek az ág. evangélikus és az ev. református tanítók egyesületei.

Néhány év előtt két buzgó tanító kezdeményezése folytán megalkult a „Selmecvidéki tanítóegyesület” melynek alapszabályait a miniszter ur ó nagyméltósága örömmel erősítette meg, mert tagjai a tanügy fejlesztésén kívül a vidék magyarosítását tűzték ki feladatuk.

Ezen egyesület keves tagot számlál ugyan, a mai napig feltűnés nélkül, de serényen munkálkodik; az egyesület tagjainak szerénysége talán azt parancsolná, hogy e helyen róla ne szóljak, — de ha azt veszem tekintetbe, hogy „a munka nem szegény, — bátran kimondom, hogy ezen szerény tanítóegyesület sokkal nagyobb eredményt mutatott fel eddig, mint a milyet kezdeiben magok a tanítók vártak.

Később alakult a vidékünkön szintén áldásosan működő „Selmei alesperosi kerületi r. kath. népnevelők egyesülete.”

Ezen egyesületek önállóan működve teljesítik ugyan feladatukat, de részint mivel anyagi tökével nem rendelkeznek, így szellemi termékek alig lát napvilágot s csakis azok vehetnek ily mozzanatokról tudomást, akik a gyűléseken ren-

desen megjelenhetnek; részint mivel a megye területén különböző nyelvű, nemzetiségű nép lakik és különböző jellegű iskolák léteznek, melyek tanügyi szempontból kell, hogy egy egészet képezzenek úgy, amint minden megye egy tankerületet képez: önként következik, hogy a megye tanítói közös céljuk sikeres, egyöntetű megoldását csak úgy érhetik el, ha felekezeti jellegű egyesületeiket is fentartva egy egészze tömörülnek, egy általános tanterülettel olvadnak össze.

Hazánk megyeiben már évtizedek óta áldásosan működnek az általános tanítóegyesületek. Ezen tanítóegyesületek kezdeményezése és munkálkodása a tanügy emberei előtt ismeretes óriási eredményeket hozott létre.

Hontvármegye tanítói tömörültek, s folyó év, május 28-án Ipolyságon megalakították a „Hontvármegyei általános tanítóegyesületet,” melynek zászlajára e szavak vannak felírva: „Önképzetés,” „Hazafias irányú nevelés.” „Az egyesületi szellem ápolása.”

A tanítóság küzdve küzd a létért, a mindennapi kenyérért, alig van annyija, hogy élhessen, de sokszor nélkülöz is s nincs a tanító-apa oly helyzetben, hogy gyermekeit taníttathassa; s ha esetleg az apa elhal, nyomor bír a családra. Szomorú példákkal nem akarom bizonyítani e sorok igazságát.

De ha a tanító nélkülöz, ha nincs költeni való pénze, minek neki az egyesület, mely áldozatot kíván? Ilyen egyesületre minden tanítónak szüksége van, abba belépnie erkölcsi kötelessége, mert az ilyen egyesület szellemi tápot nyújt, bízva van magasztos s a kortársakat és családjaikat közelről érintő és érdeklő eszmék keresztülvitelére; az ily eszmék megvalósításánál minden tanítónak a szellemi mellett sokszor nélkülözések között meg kell hoznia az anyagi áldozatot is, így legalább egy porszemmel hozzájárul a közös cél megvalósításához.

Hontvármegye általános tanítóegyesületének a tanügyi általános célok mellett különös célja a következő: „A munkára képtelenné vált és segélyre szorult tagok s azok özvegyeinek és árváinak segélyezése; a tagok gyermekeinek ösztöndíjakat és segélyeket biztosító tanítóegyesületi segélyalapok létesítése, a megelőkének pártolása stb stb.”

Hontvármegye ált. tanítóegyesülete ily „Segélyalapot” is akar létesíteni, melyből a szegény sorsú kortársaknak közép, vagy felső-iskolába járó gyermekeit segélyezze, taníttassa.

Nagy fát mozgat, nagy munkába fog, mert semmiből pénzt, vagyont akar létesíteni, ez pedig nehezen, vajmi nehezen sikerül.

De a tanítók biznak sniát erejükben és Hontvármegye nemesen gondolkozik és szíves, áldozatkészségű társadalmában, és biznak az Isten gondviselésében, hisz tudjuk: Istennek ad kölcsön, aki könyörtől a szegényen

Megyéink általános tanító-egyesületének bizottsága e kö 11-én ül össze Ipolyságon, ezen ülés tárgyai: az egyes körök által a folyó tanévben feldolgozandó anyag kijelölése és megállapítása, ezen kívül a „Segélyalap”-ra vonatkozó szabályok megvitatása.

Hontvármegye tanítói elvül tűzték ki, hogy kellő támogatás mellett a megye tanító-egyesületét és tanügyét felvirágoztassák; adjon a magyarok Istene ezen nemes feltevés megvalósításához nekik erő, kitartást és önzellen, hazafias munkálkodásukra áldást!

Selmecebányán, 1900. szept. 6.

T.

Breznyik-ünnepély.

Szép és magasztos ünnepélynek leszünk tanúi e hó 19-én. A volt tanítványok akarják leróni a hála adóját elköltözött jeles tanaruk, böles igazgatójuk és gondozó nevelőjük, Breznyik János iránt. Díszes sziemléket helyeznek el a helyből ev. temetőben a boldogultnak porladozó hamvai fölé.

Az eszme, hogy Breznyiknek az ő nagyságához méltó sziemléket kell állítani, mindjárt a kítűnő igazgató-tanár halálakor felmerült. S az iskolai tanács el is határozta, hogy e célra 1000 forint fog javasolni. Midőn Jezsovicz Károly a tanács ezen indítványát az ág. hitv. evang. egyházkerület közgyűlésén előadta, felszólaltak Breznyiknek volt tanítványai, hogy a lev keresztül vitelen az iskola költségén történjék, hanem hogy nekik engedjék meg a maguk körében összegyűjtött fillérekből a sziemlék felállítását.

Okolcsányi Gyula, a budapesti jelzőloghitelintézet ügyésze vette kezébe az ügyet, s fáradságtalan buzgóágának az eredménye az a gyönyörű sziemlék, melyet szept. 19-én készűlnék leleplezni a kítűnő pedagógus volt tanítványai.

Midőn városunk lakosságát erről értesítjük, tesszük ezt azon felhívással, hogy jelenjék meg minél nagyobb számban az ünnepélyen. Jelenjék

ban laknak. Megállunk a sarkon, hogy búcsút vegyünk egymástól, Vera ekkor előhizza, hogy őt a papája a jövő farsangon már balra viszi.

A mama: A dolagra gyermekem.

Mariska: Igen, mama! Rövid eszmecsere után elváltunk. En hazafelé indulok. E pillanában, mintha földből nőtt volna ki, egy fiatal, szőke bajszos uri ember terem mellettem.

A mama: Tovább, tovább!

Mariska: S miután kalapját megemeli, megszólít: kisasszony!

A mama: Irtozatos, (a papához) Hallod-e?

Mariska: A hang hallatára, mintha puskából löttek volna ki, futásnak eredek, a nélkül mama, hogy egy pillantást vetettem volna reá.

A papa: Hát akkor honnan tudod, hogy szőke volt a bajusza?

Mariska: (zavarral) A-a-azt? — Izé, — igen! A hangjáról gondoltam!

A papa: Úgy? No lám! Ki hinné, hogy szőke bajszos hangok is vannak a világon.

A mama: Csak nem kételkedik leánya öszinteségében? Folytasd!

Mariska: A hogy én elkezdek futni, ő szint úgy! Keresztülvágok egy mellék-utcán, ő nyomomban, folyton utánam kiáltja: „De kisasszony, álljon meg hát!” „Kisasszony, ne féljen!”

A mama: De te nem állt meg ugy-e aranyos gyermekem?

Mariska: Nem mama. A Zsigárdiek házáig tartott ez az örületes házja. A mint tudod, ez

átjáró ház. Befutok, keresztűl vágatok az udvaron s most itt vagyok! Jaj mama, a lélegzetem is elfogyott.

A papa: Ennyi az egész? No ezért bizony kár volt olyan komédiát esapni.

A mama: Mit mond ön?

A papa: Ej veszett teremtetted, hát nem emlékszel reá, hogy mi is így ismerkedtünk meg? hogy a varró iskolából jövet, mindennap ott lestelek a...

Mariska: (az ablakon kitekinlve) Mama itt jön!

A mama: Kicsoda?

Mariska: Az a fiatal ember. (A szobájába szalad)

Béni: (elgánsan öltözött fiatalember. Belép, az ajtóban megáll.) Bocsnán, nem jött ide véletlenül egy ifju leányka! Idáig üldöztem, de... A mama: (vészjósló szemekkel, tetőtől talpig meri.) Páratlan szemtelenség!

Béni: Tessék?

A mama: Nem, nem, semmit sem szóltam.

Csak tessék folytatni. Nos és mi történt?

Béni: (egy kissé maliciozus hangon) A történet igen egyszerű. Három ifju lánykát láttam egy utcáson. Zsebkendőiket vizsgálgatták. A míg egyszer csak a kicsike, a kit idáig üldöztem zsebébe nyúl, kihuzza zsebkendőjét, s ezzel együtt egy kis levelet, a mely az utca kövezetére hull, a nélkül, hogy észre venné...

A mama: Nos, halljuk hát azt az érdekes levelet.

Béni: Érdekesnek elég érdekes, mert csupán nyitni mond (kiveszi és olvassa) „Imádott Fridolin ur!”

A mama: (elképedve) Tessék?

A papa: (zöldre változva) Fridolin a zongora-tanár...

Béni: (zavartalanul folytatja): „Beleegyezem kívánatába. Mem bírok ellentálni, — holnap önnel szőköm. Mariska.”

A papa: A mama: (egy hangos kiáltással jobbra-balradolnek egy-egy fotelba)

Béni: Hát csak ezt a kis levélkét akartam visszaadni annak a csalátnak, hogy véletlenül másnak a kezébe ne jusson. Ugy látszik, nem volt alkalma rendeltetése helyére juttatni. Ezek után pedig további jóindulatába magamat ajánlván, maradtam kítűnő tisztelettel. (Meghajlja magát és elmegy.)

A papa: (összeszorító t öklébe fogja a csibukszárat, Mariska szobája felé indul).

A mama: (a székből zokogva) Mit akarsz tenni, boldogtalan?

A papa: Mit? (dühösen a mama felé fordul) Mátol fogva én veszem át a Mariska nevelését.

meg Breznyniknek minden tisz élzje, s így Selmechányai polgárai közül kiesoda maradhatna el?

Itt közöljük a siremlékalap-bizottság által megállapított ünnepély-sorrendet, s adjuk annak lelkes felhívását:

Az ünnepség sorrendje:

1. Ismerkedési est 1900. évi szeptember hó 18-án este 8 órakor a „Vigadó” helyiségeiben Selmece.

2. Folyó évi szeptember hó 19-én reggel fél 9 órakor gyülekezés az evangélikus Lyceum épületében. Innen 9 órakor kivonulás Breznynik János sírházhoz a Lyceum ifjúságával együtt.

3. A leleplezés ténye. Ünnepi beszédet mond Breznynik sírjánál Händel Vilmos főesperes, — ez alkalomra írott költeményét elszavalja Ivanka István, az egykori tanítványok nevében koszorút helyez a siremlékre Okolicsányi Gyula s a selmeczi Lyceum gondozásába adja át a siremléket. — Úgy a sarkertbe való megérkezés, mint az ünnepély végéig a Lyceum ifjúságának daloskora egy-egy dalt énekel.

4. Délben 12 órakor a Lyceumnak egykori tanítványai ünnepi ebédet (beneficiumot) adnak a Lyceum ifjúságának az alumneumban.

5. Közébdél 2 órakor a „Vigadó” éttermében. 6. Kedvező idő esetén délután kirándulás a diákkori kedves emlékü mulatóhelyekre.

Fel tehát! volt tanítványai és tisztelői az elhunyt Jelesnek.

Gyűljünk össze mindannyian — a kik csak tehetjük — e szép napon, hogy magunkat is főlemelő kegyelettel adjunk kifejezést nagy hálaunknak, melylyel az elköltözött dicső tanárunk és nevelőnk irányában adósok vagyunk.

De jöjjenek el azok is, a kik a selmeczi iskolának és egyáltalán a tanúgynek igaz barátai. Nagy Breznynikünknek ünnepéle nem csupán az ő kiváló egyénisége iránti hódolat.

Breznynik János typusa volt a derék, puritán jellemű és minden ízében lelkesült magyar tanár. Mikor őt ünnepeljük, az ünnepségben az összes, az ő szellemében működő tanárságnak tisztelője is befoglalatik, — azon tanároknak tisztelője és becsülete, a kik mint a nemzeteink lelkes napszámosai igen nehéz munkával, temérdek fáradozással és leggyakrabban nagy önmegtartózással nevelnek édes Hazánkunk újabb és újabb nemzedékeit, s a kik emezeket a tudományokban jártasakká, a szép és jóra fogékonyakká, — az életben pedig becsületesekké, a hazafiságban nemesekké, rendületlenekké képezik.

Siessünk azért mindannyian személyesen az egykori tanítványok adományából emelt kegyeletnek leleplezendő jelvényéhez; jertek mindannyian föl Selmece, gyermeke ábrándjainkka a kedves emlékü bájos helyére, hogy a hivatalát oly nemesen, oly felelősen betöltő hírneves Breznynikünk szellemében találkozzva, határtalan nagyrabecsülésünk s szóval ki sem fejezhető legmelyebb hálaunk adóját, midőn porladozó hüvelyt maga alatt rejlt sírhalmánál igaz kegyelettel rakjuk le, — egyszersmint az ő személyében, mint tündöklő mintaképünkben, a külső fény és dicsőségben úgy is szükölködő s Breznynikünk szellemében munkálkodó tanárság jelesét is az ország színe előtt nyilvánosan ünnepelellők, irányukban elismerésünket, nagyrabecsülésünket a leleplezési ünnepély tényével demonstrolhassuk!

Légvégül szolgáljon itt rövid tájékoztató azoknak, kik a mult év őszén a Pozsonyi értekezletben részt nem vettek, hogy az eddig boglyt összeg mintegy 2400 koronára rug, melyet 450 egykori tanuló hozott össze, fájdalom, mintegy 250-en teljesen kivonták magukat; az összegből 2362 korona 20 fillér a Pesti Hazai Első Takarékpénztárban az alap javára őszig gyümölcsözök. A siremléket alapozással együtt Horn Lajos neves besztrecébányai szobrász állítja elő 1522 korona

költséggel, a kovácsolt vasra kerítést pedig Fizyly Károly selmeczi műlakatos — Breznynik egykoritanítvány — szállítja 611 koronra költséggel. Budapest, 1900. évi május havában.

A siremlékalap-bizottság

Biszkup Béla, Bogay Antal, Frenyo Gyula, Fuchs János, Holuby Vilmos, Ivanka István, Ivanka Pál, Joerges Ágost, Dr. Kaldrovics Géza, Dr. Kéler Zoltán, Kiss István, Krupce István, Lipsey Samu, Maróthy Emil, Okolicsányi Gyula, Okolicsányi József, Okolicsányi Lajos, Riesz Károly, Szerkerka Pál, Gróf Zay Miklós, Zorkoczy Samu.

A felső-rónai nyaraló telep jövője.

A magas minisztérium ugyan még nem válaszolt a nyaralókat építő részvénytársaság abbeli kérvényére, hogy a társaság kamat nélküli kölcsönt kapjon, és így bizony még nagyon is kérdéses, hogy ezen önzetlen és közéleti szolgáló társaság nem oszlik-e fel? de azért örömmel közöljük egész terjedelmében azon cikket, mely a „Magyar Nemzet” napilap J. évi szept. 1-ső számában jelent meg, és melyet Markovics Sándor budapesti lakos írt, egy oly férfi a ki életében már sok szépet látott, sokat tapasztalt és most e nyáron a Rónán nyaralván, ezen szép hely őt is megragadta és leírta benyomásait, — szolgáljon ezen cikk is elégtételül azoknak, a kik a rónai nyaralót kezdeményezték, de éppen a helybeliek részéről nem részesülnek támogatásban és elismerésben.

Íme a cikk:

Olcso nyaralóhelye.

(Felső-Róna.)

„Mégmehetetlen gyógykincs hever itten parlagon, mennyi atom, vas, jód, brom stb. pereg le egymásután a nélkül, hogy rendeltetését teljesítene. Hany igazán szenvedő embertársunk pusztul el évente időnek előtte, pedig egy-két hónapi fürdőzés ismét lábra állíthatna volna... igen, de vagyoni viszonyai meg nem engedik, hogy valamely elsőrangú fürdőbe menjen; más elsőbbségi fürdőt pedig nemcsak ő, de a kezelő-orvosra sem ismer, pedig van egész raja a megfelelő hazai fürdőknek és üdülőhelyeknek, de ezekről senki semmit sem tud.”

Tovább olvassuk... „de nem csak a magyar prospektusok szerény kiállításá bánt engem, hanem még inkább azoknak csekély száma, a mi éppen nem áll arányban ásványvizekkel és természetű szépségekkel annyira megáldott hazánk fürdő- és üdülőhelyeinek számával.”

Ezeket a nagy igazságokat kimondó szavakkal egy kis ingvenes utmutató füzetkékben olvasva, az aláb követező pár ismertető sorban egy részről segítségére akarok lenni üdülést kereső embertársainnak és ezzel hozzájárulni ahhoz, hogy egy kellemes és mesésen olcsó üdülőhelyről minél szélesebb körben nyerhessenek tudomást, de más részről a kis tőkének is, mely itt szövetkezve, nagy jót tett, de a melynek nincs pénze a drága hirdetésekre s még drágább reklámokra.

Különbön is szép, 600 méternyi magasságban fekvő, nyugat, északnyugatról a 936 méternyi magasságig emelkedő Sobó-Paradiesom-Tanad hegylány által az uralkodó észak-nyugati szelek elől védett Selmechányhoz — mely magában is kitünő, olcsó nyaralóhely, hol jól behutorozott szobákat 8—12 ft haviéért, jó ebédet és vacsorát 15—18 ftért kaphatni, — tartozó, ennek külsőjét képező Felső-Róna az a hely, melyről e sorokban megemlékezni kívánok.

Egy derék önzetlen polgárokból álló szövetkezet alakult itt a mult évben, címe: *Nyaralókat Építő Részvénytársaság*. Célja nem nyeresékes, hanem hogy az ugynevezett közeposztálynak — a kevésbé tehetőseknek — adjon alkalmat, hogy fárólalmaid 600 m. magasságban, vörösfenyőerdő közepén, uszodákkal, kényelmes

kocsiközlekedéssel, órák hosszát tartó sétautakkal ellátott fenyvesekben, modern, kényelmes, telefonnal felszerelt szállóban — háborítlan nyugalomban — kipihenhesse és mindezekhez — a mi fő — olcsón juthasson hozzá.

Ennek az áldásos törekvésnek agilis hőse és egész lelke a város „százkező” főkapitánya Krausz Kálmán, ki valóban megérdemli a köz-elismerést és dícséretet, melyhez azt a kívánságunkat esatoljuk, vajha a válságokból — minden humánus vállalatunknak e nagy betegségből — mielőbb szabadulva, érjenek el teljes sikert a modern vállalkozások önző és hivalkodó szellemétől oly ödvösvén elűtő szerencsés tervükkel.

A mit eddig négyhefti ittdiozesem alatt tapasztaltam, az mindenképpen megfelel a szem-előtt tartott elvnek; ezt jó lélekkel állíthatom.

Ide a Róza-szállóba (Horváth Béla főispán nevének, a vállalat buzgó támogatójának neve után), háromnegyed óra alatt lehet a selmechányai vasúti állomástól feljutni kényelmes bérkocsikon. A szálloda emeletes, nyitott és fedett verendákkal, modern berendezésével elég kényelmet ad: egy szoba 10—20 forint egy órára; komolyan tíz vagy húsz írt egy órára!

De hát még az életem, pompás egészséges magyar konyha harminc forintért reggeli, ebéd és vacsora; az adagok oly nagytok, hogy például feleségem, én és két kis leánykám két adaggal alig bírnok meg, pedig az étvágy itt kolosszális.

Bármifele zsarolás vagy visszaélés itt ki van zárva, — az az pardon, van víz itt is egy kis melékes zsarolásra (a zenedij, a mely all — két krajcárból (4 fillér), melyet bedobunk egy hatalmas hangu Polifónba, ha akarunk muzikaszól hallani és annak hangjai mellett elmerengeni.

No de hát! Isten, ezt a szörnyű zsarolást csak elviseljük valahogy. Azoknak pedig, a kik a Róza-szállóban lakást már nem kaphatnának, van elég magánház itt elszórtan, hol elég kényelmes elhelyezéshez lehet jutni — ellátást pedig ugyanazon a mesés olcsó áron kaphatnak a nevezett szálló nagy, díszes, világos éttermében ők is.

Hát hisz ez mind szép dolog, csak hogy az a baja, hogy a fölabb vidékeken lakók előtt mindezek ismeretlenek; jó lenne dob- és trombita-szóval közhírre tenni, erre az ily pillangó-életű cikket én kevésnek tartom; pedig ezen helynek az ismerete sok-sok kevésbé tehető családot tehetne egészséges és boldoggá.

Itt időztek, vagy még időztek: Tost Gyula miniszteri tanácsos és családja, Soltz Gyula szintén miniszteri tanácsos és családja, báró Brauneker Armand, dr. Torkos László belügyminiszteri fogalmazó, Hamvay Sándor fővárosi előjáró és neje, Markovits Sándor sajtótudósító a miniszterelnökségben és családja, dr. Valkányi Rezső vasúti titkár és családja, Revicky Ambróné kuriai közigazgatási bíró neje, Huszár Józsefné műszaki tanácsos neje és családja, Faik Henrik gymntanár, dr. Kiss István egri tanár és családja, BeGréndy Irma áll. polg. iskolai tanítónő és nővére Vilma, Besse David főgymntanár és családja, Palánky Károlyné törvényeszi bíró neje, Siposs Andor közs. tanító Makon, Vető Károly áll. tanító, Major Elek közs. jegyző, Steinner Károly költés. egyf. pénztárnok stb.

„Az például, hogy egy négy tagból álló család 130, vagy 150 ftittal, 700—800 méter magasságban, vörösfenyő erdő közepén, balzsamos levegőjét szivhassa heteken át, kényelmesen, sőt komforttal lakják, jól táplálkozzék s naponkint fürdőhessen is — csak külsői képzelődések világában ülhet alakot, de nem a valóságban.”

Igy ír. ifj. Abrányi Kornél erről a helyről, egy fővárosi lapban m. év nyáron megjelent lelkese cikkében — hozzátevé, hogy íme, ez a fantázia itt tettet öltött magára.

A mit szórol-szóra bizonyíthatunk is.

HIREK.

— **Személyi hírek.** *Faller Károly, Schelle Róbert és Sobó Jenő* akad. tanárok a kiállítás megtekintésére Párisba utaztak. *Stancsaj Miklós* v. főjegyző a fegyvergyakorlatokról e napokban érkezett haza. *Pauer János* akad. titkár szabadság utjából vissza érkezett.

— **Horváth Béla főispánunk** jövő hétfőn délután érkezik ide és elnökölni fog a keddi közgyűlésen.

— **A hű cseléd kitüntetése.** Mult vasárnap megható jelenet játszódott a polgármesterünk hivatalos helyiségében, a midőn Frolo Mariának a negyven éven át egy családán szolgált hű cselédnek kir. tanácsos polgármesterünk átadta a kitüntetési érmet. A kitüntetett könyeztet a megható szavak hallatára s köszönettel fogadta a kitüntetést, de megjegyezte azt is, hogy mint 73 esztendő asszonyt nagyon reá férne egy kis anyagi támogatás is, mert teljesen vagyontalan s az aki öreg korába istápolója lehetett volna fia szintén támogatásra szorul, mert munka közt kezét tölte s így keresetképtelen. Polgármesterünk megtette a kellő intézkedést arra nézve, hogy némi segílyt kapjon a hű cseléd.

— **Menyegzők.** A mult héten Clauder Erik wtkovici vasgyári mérnök két egybe Selmechányan Zlinsky Marika kisasszonnyal, Zlinsky A drásné szül. Wankovits Amália bájos leányával; Vikolinsky Károly mézeskalácsos mester pedig feleségül vette Buxbaum Terka kisasszonyt.

— **Tanítónői kinevezés.** Moesz Emilia, Moesz Géza selmechi lyceumi tanár leánya rendes tanítónőnek nevezetett ki a tótpelsői állami elemi iskolához.

— **Kérés a nemes szívű emberbarátokhoz** című felhívásunk folytatás a lefolyt héten a következő adományok érkeztek be a rendőrséghoz: Majoros Józsefné 26 drb. ruhanemű. Nagy a száma a jelentkező ruhátlan iskolaköteles gyerekeknek, miért is újból kérjük a közönséget, hogy ezen a bajon segíteni kegyeskedjék és küldje a fölsőleges ócska ruháskákat a rendőrfőkapitányhoz.

— **Egy iparosunk a párisi kiállításról** a napokban terjesztette le jelentését a beszeretebányai kereskedelmi s iparkamrához, mely jelentést alkalmunk volt elolvasni. Matzán Ferenc asztalosunk a jelentés írója, hálás köszönetét fejezi ki e jelentésben a magas kormányzat azért, hogy lehetővé tette neki is a nagy világtárlat megtekintését, s leírva fogadtatásukat, ellátásukat, a kiállításba szerzett tapasztalatát, erősen kikel a fényezettlen butor divata ellen s annak a nézetének ad kifejezést, hogy ha ez tovább is divatban marad, oda jutunk, hogy maholnap fényes butort előállítani nem képes az asztalos, mert nem fogja tanulni és így nem is tudja majd annak elkészítési módját.

— **Selmech-Bélabánya város magánkórháza a nyilvánossági jelleggel** lett felruházva a belügyminisztérium által folyó évi július hó 1-től kezdődőleg. Ezzel a kórház egy nagy haladást tett, mert az abban ápolat szegény és fizetésképtelen betegek apolási költségeit a betegápolási alap fedezi és pedig nem csak a selmechi illetőségű, de a bár hová való betegek utant is.

— **Városi muzeumunk** ismét gyarapodott pedig érdekes és szép dolgokkal. Oszwald Gusztáv ur megörzés végett átadta a selmechi pékmesterek csehének berakott (famozaik) régi ládáját, ezüst pecsénnyomóját, régi jegyzőkönyveit és felszabaduló és felfogadó leveleit tartalmazó könyveit. Kneszko András szősmester átadta a szősmesterek rendkívüli érdekességű csehüdját, 1569-től kezdődő jegyzőkönyveit és célszabályrendeletét. Úgyanekak tőle szerzett be a v. tanács egy 1574. évben magyarországon Alsó-Lendvay nyomtatott régi könyvet. Remen János, Csányi Aladár (Csányi Otto főszámvevőnk kis fiacskája) és Csepella Mihály v. őcmester pénzerméket ajándékozta. Greizmacher Gyula kir. főbányatanácsos,

akad. tanár egy megkövesült bányász esküjét és az ő nemes lelkű közvetítése révén a selmechi kir. bányászakadémia, a Fodor Attila kir. bányahivatali főnök által gyűjtött régi, nagyon érdekes bányászerszámokat és szelkakásokat (közük az egyik aranyozva) ajándékozott. Köszönetet mondunk ezért és ha városi muzeumunk úgy fog továbbra is gyarapodni és fejlődni, az nem csak városunk és a felvidék, de magyar hazánk egyik nevezetességévé nöheti ki magát. Hanem főképpen köszönetét fejezi ki a város tanácsa a néhai Schmer János örökösének azon nemes tettükért, hogy gazdag érem gyűjteményeket átengedett a városi muzeumnak, igaz, azon feltétellel, hogy szabad tulajdonjogukat továbbra is fentartják és a városnak csak elővételi jogot biztosítanak. De ezt a gyönyörű gyűjteményt a városnak módjában áll — épen a tulajdonosok áldozatkészsége folytán — nagyon jutányosan megszerezhetni. Nem hihetjük, hogy a város közönsége az alkalmat elszalassza és e ritka értékű gyűjteményt városi muzeumunk részére végleg meg ne szerezze.

— **A selmechi bányaiskola új otthona.** A selmechi bányaiskola a Belházy-fele volt akadémia épületbe lett áthelyezve, mely célra ezen épület, Litschauer Lajos vezér tanár utmutatásai szerint rendkívüli szakértelemmel lett berendezve. A világos, tágas tanterem, a tanári szobák, a vizsga terem, a tanács terem, a gyűjtemények helyiségei, az iroda, a laboratorium, a kémlő műhely, a tanulók gyülekezési helye, mind arra áll, hogy ez a bányaiskola, ilyen helyiséggel, ilyen berendezéssel az egyedüli az országban és talán a külföldön is alig van ily pompásan berendezett bányaiskola. Ugy miként bősze akadémianagy arányban halad hatalmasan előre, a bányaiskola is, bár kisebb arányokban, az is jókorát emelkedett nem csak helyiségei, gyűjteményei tekintetében, hanem a tananyag, a tanulmány és a tanítványok ismeret elsajátításának időrendjében is. Szép dolog az, ha egy még csak rövid néhány év előtt kezdetleges állapotú szakiskola ilyen haladást tud felmutatni, mellyel karöltve jár a bányász és kohász álliszeknek fokozottabb kiművelődése és nagy elismerés illeti meg ezért a magyar kincstári bányászati kormányzóságot és a Litschauer Lajos jeles vezér tanár vezetésével alatt oly ádósen működő bányaiskolai tanári kart. A bányaiskolában eddig beiratkozott: 51.

— **Ujabb iskola-könyvek.** Lapunknak a tanügyre is foglalkozó munkatársától kapjuk e rövid sorokat, melyeket készséggel közlünk. Fiamat a selmechi lyceum 1-ső osztályába irattam be. Első dolgom volt a számára beszerzett tankönyveket nagyjából átneézni. De én ezekbe aztán annyira bele mélyedtem, hogy már-már azt hittem én is (oh be boldog volnék, ha úgy volna) ezekből tanulok és — tanultam. Ez a rendszer, ezek a tankönyvek, különösen a földrajz és természetrajz úgy írják, oly kiállítuak a képekkel, hogy lehetetlen az, hogy a gyermek a tanulóshoz kedvet ne kapjon. A gyermek korához, de még az idősakokhoz is megfelelőleg van a beosztva. Tavaszkor az ibolyát s ennek tavaszi virág társait, nyáron és őszkor a gyümölcsöt, telen az alvó természet jelenéséit tanulja, ismétlem tanulja, mert bár elbeszélőleg van a tankönyv tartalma, de tanít, jobban tanul, mint a hogy nekem kellett gyermek koromban tanulnom általam még meg nem értett elvont fogalmakból. Különösen megragadta figyelmemet Vitalis István lyceumunk jeles tanárának földrajza. Ennek egyik nagy számot levő ekkessége még az is, hogy gyönyörű, könnyed igazi magyar nyelvezettel van megírva. Ily módszeres tanítás mellett nem féltem gyermekem és vele a nemzet bimbóinak túlterhelését és az élet követelményei nehezégebe való bötes és okos bevezetését.

— **Közgyűlés.** A törvényhatósági bizottság szeptember havi rendes közgyűlése e hó 11-én lesz megtartva alkalmasint Horváth Béla főispánunk elnöklése mellett.

— **A lyceumban** összesen beiratkozott 392 tanuló, ezek között 11 tanítóképzés. Az első osztályba 49 tanuló, második oszt. 45 tanuló, harmadik oszt. 37 tanuló, negyedik oszt. 55 tanuló, ötödik oszt. 43 tanuló, hatodik oszt. 43 tanuló, és 5 képzős, hetedik oszt. 58 tanuló, és 2 képzős, nyolcadik oszt. 51 tanuló, és 4 képzős. A tanév ünnepélyes megnyitása f. hó 4-én volt. Haendel főesper megfogta imája — és Jezsovies lyc. igazgató határos beszéde után a tanulók az egyes osztályokban elrendeztettek és másnap 5-ikén megkezdődött a rendes előadás. 10-ikén lesz a javító érettségi vizsgálat.

— **A vöröskúti új téglagyár első terméke napvilágot látott.** Majoros József a vöröskúton egy városi telket bérebe vett azon célból, hogy ott megkísérelje a téglagyártást. A nem kis kockázattal járt költségese első befektetés nem volt meddő, mert a próba gyártmány varakozása felül sikerült. Az első égetésből kikérült téglák ugyan még a kezdet nehezései, a könnyen pótolható csekély hiányok észlelhetők, mindazon által szakközégek véleménye szerint minőségére nézve felülmúlják a környékben gyártott téglákat. Szerkesztőségünkbe is kerültek mutatvány példányok és mi is teljesen oszjtuk a szakközégek véleményét. Öröndetes az, hogy jóval előbbiek az eddig építkezésünkre használt tégláknál. Reménylünk, hogy ezen kedvező körülmény az építkezésen lendíteni fog. Különösen lendülhet a római villatele a mennyiben, ha a vöröskútról a paradicsomhegy lejtőjén oda vezető út kijavítatnak, az építő anyag a helyszínre olcsón szállítható volna.

— **Rendőri hírek** *Hamis ezüst-forintosok* vannak forgalomban a városban; — a rendőrség már megindította a nyomozást, de azért figyelmeztetjük a közönséget, hogy ügyeljen ezen igazán sikerült hamisítványokra, melyek csakis arról ismerhetők fel, hogy peremükön nincs meg a "viribus unitis" jellege. — *Belőrkés lopások.* Folyó hó 1-én éjjel egyszerre három lakásba törtek be eddig még ismeretlen lettek; a nyomok az erdek felé vezettek. Ugyáltalán a nyári munka megszüntével ismét ide jöttek a csavargó existenciák; jó volna, ha a rendőrség egy kis razziatartana.

— **Turista-térkép.** Régen érzelt hiányt fog pótolni „Selmechányai turista-térképe”, melyet a Szitnya-Osztály ügyvivő alelnöke a napokban fejezett be, Joerges Ágoston pedig még az ősszel fog kiadni. Összesen 36 tér lesz e térképen feltüntetve, s mindegyik mellé annak színelzése és az is odajegyezve, hogy gyalog mennyi idő alatt lehet azt megtenni. A színelzésben az ügyvivő alelnök azt a módszert alkalmazta, hogy egész vidékünket négy szakaszra felosztva, ezek mindegyikének egy fő-szint adott. A szelaknai kapunk haladói utak fősíne például a minümpiros, a vöröskúti irányé a kék, mely színek az illető tájék minden útján fellalálhatók mint vezető színek; a főtöltő való életresnél a fősíznél mellé még egy vagy két mellékészint jön mint megkülönböztelő jel. Ezen színelzési módszernek előnye főképpen abban rejlik, hogy kün a szabadban a tájékozódást nagyon megkönnyíti. Mert ha például Felső-Rónán, a minümpiros fősíznél jelzett szakasz egyik pontján, kék fősíznre találunk, ez mindjárt tájékoztat, hogy ennek irányában haladva a vöröskúti tájékra fogunk jutni. Egy másik előnye a módszernek, hogy az érdeklődő így sokkal könnyebben megtarthatja az utjelzéseket fejben; mert a fősíznél, mint magától értetődőtől eltekinthet, s csak a mellékészint veszi emlekezetébe; például a szelaknoi gyalogút kék és sarga színelől, továbbá az Eötvösút kék és teleréből csak a sárgát és teleret kell megtartania. Nem is kell tehát a térképet magával vinnie, hanem o'thon kinézve abból a neki szükséges egy-két színváltozatot, megteszi a tervezett útját. A térképen a hógok nem lesznek szírfirozva, mert ez által az egésznek áttekinthetősége szenvedne; hanem e helyett sürően találjuk majd benne a tengerszín feletti magasságok száimat. Ezen kívül az út megtevésére szükséges időnek percekben, órákban való feltüntetése is fog tájékoztaltni abban a tekintetben, hogy milyen meredekséggel kell megközödnünk. A térképhez csatolt magyarázat különben megadja majd a felvilágosítást, hogy a gyalogolási milyen gyorsaságra szolgált alapul az időtartalomok megállapításánál, és hogy ennél mindig a feléle menő irány képezte a számitási alapját. Kiemeljük még a térképnek néhány gyakorlati berendezését: jelezve lesznek a hirtón, a szekeren járható utak, a menedékházak, a pihenésre való padok, a források; s így azt hisszük hogy ezen térkép lényegesen hozzá fog járulni, hogy a szabad természetben járó-kelők száma a mi vidékünkön is növekedjék. Szitnya-osztályunk és az egész turista közönség csak elismeréssel adózhatik Király Ernő ügyvivő alelnök eme újabb buzgólkodásáért és nem elégge méltányolható munkálkodásáért.

— **Ebtulajdonosok figyelmébe.** Figyelmeztetjük a közönséget, hogy folyó hó 10-ig váltsák meg ebeik részére a bárcákat, mert folyó hó 11-én a kutyapeccer már megkezdí működését és a bárcanélküli kutyákat elfojja.

TANÜGY.

Hontvármegye általános tanítóegyesületének jegyzőkönyve.

Jegyzőkönyv,

felvételét Ipolyvágyon, 1900. évi május hónap 28-án a hontvármegyei általános tanítóegyesület alakuló közgyűléséről.

Jelen voltak: Kubányi Károly kir. tanfelügyelő, a vármegye részéről Cobor László alispán, a város részéről Herceg Vince főjegyző, továbbá résztvettek az alábbiak:

Adamovits György ág. ev. Felső-Zsember, Bálintffy Béla r. k. Nagy-Falu, Balla Sándor r. k. Alsó-Ipoly-nyék, Bankó János állami Apát-Maróth, Bartos Gusztáv ág. ev. Királyfalu, Bätzel Gyula ev. ref. Egyház-Maróth, Bätzel Samu ág. ev. Zsibritő, Bedross Gyula r. k. Bernece, Blaskovics Gusztáv ág. ev. Szűd, Bodnár Pál ág. ev. Bácsfalu, Bohus János ág. ev. Erdőmeg, Beőreöndy Irma polg. Ipolyás, Brauner Rezső r. k. Ipoly-ság, Buris Dezső r. k. Bernece, Cicka Sándor karmagy Selmebcánya, Csajkovszky János állami Terbeceg, Csimplor Vince ág. ev. Felső-Palojta, Csóka Ferenc r. k. Litva, Dankó Andor állami Gyékés, Drexler József r. k. Tölgyes, Eitenberger Sándor r. k. Pereszély, Fábian Vendel ág. ev. Bätli, Fajlik Antal r. k. Erdőmeg, Farkas Gyula r. k. Kelenye, Frescka Lajos ág. ev. Ipoly-Vecse, Galambos János ev. ref. Tergenye, Galath Gusztáv ág. ev. Apafalu, Gallovich Alajos r. k. Zisk, Glovek Ferenc r. k. Szénavár, Greschner Henrik r. k. Inám, Grescho Mihály ág. ev. Berencesfalu, Gyura Elek ág. ev. Szász, Gyürky Antal r. k. Lukanénye, Gyürky Bertalan r. k. Leszenye, Hainberger József r. k. Kóvár, Hatosné Kerner Teréz polg. Ipolyás, Hegedűsné Kürthy Irén polg. Ipolyás, Hegyesi Róza polg. Ipolyás, Hlavacsak Lajos r. k. Dacsókeszi, Horn Lipót magán Bätli, Horváth József r. k. Ipoly-Vecse, Hrusovszky Antal áll. Uhliszlő, Juhász Igó r. k. Ipolyás, Jánossy Lázár r. k. Felső-Sipék, Jávor B. Lajos r. k. Ipolyás, Kampmann Gusztáv r. k. Alsó-Szemeréd, Kánya Lajos r. k. Fűzes-Gyarmat, Kardos Emil ág. ev. Felső-Rakonca, Kavec Balázs r. k. Alsó-Palojta, Kerekes József ev. ref. Nagy-Pesztek, Klauzer György Korpona, Klein Mihály ág. ev. Felső-Terény, Kolos Ilona óvoda Ipolyás, Kolos Irma polg., Ipolyás, Kovács Imre r. k. Felső-Tur, Kögl Mária áll. ell. ág. ev. Korpona, Králik Pál ág. ev. Középpalojta, Krempánszky István ev. ref. Alsó-Pegyernek, Krisz József r. k. Szász, Kuruc János r. k. Kis-Gyarmat, Kyncel Ferenc áll. Bakabánya, Ledényi József r. k. Szete-Haraszti, Lehokey Árpád r. k. Felső-Szemeréd, Lévy Béla r. k. Alsó-Ipoly-nyék, Licskó Adolf ág. ev. Felső-Baka, Lugosi Sándor r. k. Bél, Maesuha János ág. ev. Össöd, Majzovics Gyula Nagy-Csalonia, Makovický Cirják kir. tan. tollnok Ipolyás, Matunák Mihály közs. fels. népisk. igaz. Korpona, Medricky József r. k. Alsó-Bágyon, Mészáros Rezső r. k. Ipoly-Szakállas, Mészáros Sándor ev. ref. Zalaba, Miklóssy Pál áll. Korpona, Mundy Béla r. k. Vámos-Mikola, Mayer János ág. ev. Derzenye, Nagy Jenő ev. ref. Börzöny, Nagy Pál ev. ref. Garam-Kissalló, Nedecky Ferenc r. k. Szántó, Nigrinyi Vilma áll. Bakabánya, Öbert Kálmán r. k. Palást, Podhradsky Gyula áll. Bátorfalu, Polcsák Lajos r. k. Deménd, Rohács Boldizsár ág. ev. Lissó, Rohács János ág. ev. Udvarnok, Rohács Ödön ág. ev. Csank, Sepák Ágoston r. k. Bozók, Simoncsies Anna r. k. Szt.-Antal, Simo Irma áll. óvoda Bakabánya, Singer Miksa magán Vámos-Mikola, Siposs Ferenc r. k. Egec, Siposs Jenő r. k. Hont, Siposs Mihály r. k. Ipolyás, Somlói Lőrinc r. k. Lontó, Soós Károly ev. ref. Szokolya, Soskó Ignác r. k. Hidvég, Spitzer Jakab igaz. Ipolyás, Springholz Anna áll. óvoda. Szt.-Antal, Svonjavec János ág. ev. Korpona, Süttő

Gerzson ág. ev. Fűzes-Gyarmat, Stefesik Gábor r. k. Szobellő, Steingöller Károly r. k. Kemence, Stiaszny Gyula r. k. Tesmag, Stülő János r. k. Kemence, Schleginger Lipót ign. Ipolyás, Szarka József r. k. Szokolya, Szikszai József r. k. Tergenye, Szlopovszky Gyula ág. ev. Bätli, Szmetana Szaniszló r. k. Korpona, Szobolovszky János r. k. Felső-Zsember, Szokoly József áll. Korpona, Szkladányi Béla r. k. Szt.-Antal, Sztraka Károly ág. ev. Bacsófalva, Szutórisz Imre ág. ev. Csall, Szvoboda Vince r. k. Zebegény, Talposch Gyula r. k. Dalmad, Till János r. k. Bätli, Tóth Ferenc r. k. Ipoly-Balog, Tóth Sándor r. k. Korpona, Tuka Antal r. k. Selmebcánya, Veszelák Ferenc r. k. Vámos-Mikola, Veszelák Lajos r. k. Szete, Vinkovics István r. k. Szalka, Vinkovics Vince r. k. Drégely-Palánk, Wagner Marton r. k. Kálnabörfő, Weigel Samu áll. Bakabánya, Zaborszky Gyula áll. Horhi, Zoller Károly r. k. Nagy-Maros, Zsambokrétszky Péter r. k. Csáb.

Rendes lakogul való belépésre levélben jelentkeztek: Bodnár András ág. ev. Banka, Gazo Mihály r. k. Belsőbánya, Heyer József, r. k. Ist. Nagy-Maros, Kmety Mihály r. k. Tópaták, Szametz Samu ág. ev. Belsőbánya, Szpiska János r. k. Belsőbánya.

Pártolótagokul jelentkeztek: Hopfinger József vendéglos Ipolyás, Kanyó Antal.

Jelen volt az ülésen a „Néptanító Lajpa” szerkesztősége képviselőiben Dr. Gőző József, Foltin János ipolyási r. kath. plébános, ezeken kívül számos helybeli- és vidéki tanügybarát.

A tanítók és tanügybarátok a kir. tanfelügyelő lakásán gyűlekeztek s a díszes csoport az ő vezetésével adott komoly méltósággal vonult fel délelőtt 10 órakor a vármegyeház dísztermébe.

Feszült figyelem közepette emelkedett fel szólásra az előkészítő bizottság elnöke, vármegyénk közszeretelmű ürvendő kir. tanfelügyelője Kubányi Károly és meghatározott hangon üdvözölte a jelen levő alispánt, Ipolyás város főjegyzőjét, a tanügybarátokat és a megjelent tanerőket.

Különösen üdvözölte a megye nagyérdemű alispánját Cobor Lászlót, ki hogy a tanítóknak a gyűléseken leendő megjelenésüket lehetővé tegye, s ezáltal módot nyújtson a tömörítésre és az önképzésre, már is kegyes volt hivatalosan intézkedni a fuvar és napidíjaknak a politikai községek terhére leendő engedélyezése ügyében.

Elnökölő kir. tanfelügyelő adata, hogy Hontvármegye tanítói is megértették valahára a kor intő és hívó szavát, s mindnyáján lelkiünk egalitátát és meggyőződésünket követve, testvéri jóbott nyújtottunk egymásnak közös nagy céljaink munkálásában, a közös cél sikeres elérésére. Sajnos! eddig oldott kővéhez voltunk hasonló, de ma, amint azt ezen díszes gyűlekezet is igazolja, tömörül, egy egészé forr össze a megye tanítósa felekezeti különbség nélkül, hogy így a nemzeti népnevelés nagy fontosságú ügyét fejleszthesse. Munkálkodásunkra az Isten áldását kérte, és ezzel az ülést megnyitottának nyilvánította.

Cobor László alispán kijelenté, hogy rendkívüli meghatottság vesz rajta erőt, midőn ezen helyen, ily magasról célból látja összegyűlvén megyéje tanítósaikat felekezeti különbség nélkül. Maga részéről örömmel ígér ily fontos ügyben támogatást, megtesz mindent, hogy a tanítósaikat a megyei és hazai tanügy fejlesztését célzó törekvéseiben támogatásra találjon. Szívből üdvözölte az összejöttöket és sikert kívánt munkájukhoz.

Herceg Vince Ipolyás város főjegyzője a helybeli politikai hatóság szíves üdvözlését tolmácsolta és üdvözölte az összejött tanítósaikat. Gőző József dr. nagy lelkesedést keltő szavakkal buzdította a megjelenteket magaslatos feladatuk megoldására. Rámutat azon fontos körülményre, hogy az általános tanítóegyesületekben az iskolafentartók törvénybiztosította jogainak tiszteletben tartása mellett halás tér nyílik a

munkálkodásra közös érdekeink, közös törekvéseink, testvéries együttérzésünk szolgálatában. Az ily együttműködés az egyetemes gyűlések, az általános tanító-egyesületek, az országos bizottság, az Előválasztó-tanácsa szerint már is oly eredményeket mutathat fel hazánk tanítósaiknak s ezzel együtt magának a hazának a közjára, a melyről ezelőtt 30 évvel, midőn a nyugdíjtörvény megalkotása előtt egyetemes gyűlésen kíséreltük tömöríteni a viszonyok folytán külön érdekek szerint nagyon is széttagolt tanítósaikat, — jőformán még álmolni sem mertünk.

Az eddig elért eredmények meggyőzően dokumentálják, hogy Hontvármegye tanítósaik közös javuk érdekében feladatai sikeres megoldását remélve száll sikra, midőn általános tanító-egyesület megalkotása előtt sergelt össze. — Sikert lát előre is, sikert kíván szívből.

Ezek után elnök indítványára nagy lelkesedéssel között elhatározottat, hogy Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter ur ő nagyméltósága, továbbá hűségese munkatársa Zsilinszky Mihály államtitkár, Axaméth Lajos dr. miniszteri tanácsos, és Halász Ferenc osztálytanácsos urak tavrítalig üdvözöltesse. Megtörtént.

Elnök bemutatja Horváth Béla főispán és Zichy Jenő gróf országgyűlési képviselő sűrűnyét, továbbá Ivanka Oszkár országgyűlési képviselő levélét, melyekben hazafiassal üdvözölteknek adnak kifejezést. Horváth Béla főispán sűrűnyé: „Őszinte szívből üdvözölöm mindnyájukat az egyesület mai ünnepélyén, legyen az egyesület a hazafiassal és vallásos erények istápolója és fejlesztője az összetartás érzeténél. Horváth Béla”.

Zichy Jenő gróf országgyűlési képviselő sűrűnyé: „Az országos Vörösmarty 100 éves ünnep ügyében itt ülés lesz, melyre elnöki minőségben ki kellett mennem. Azért igaz sajnálatomra alakuló ülésekre el nem jöhettek, szíveskedjék (t. i. Jávor főtanító) mely üdvözlőmet tolmácsa lenni. Zichy Jenő”.

Ivanka Oszkár országgyűlési képviselő ezeket írja: „Tegnap még azt hittem, hogy személyesen megjelenhetek Hontvármegye általános tanítóegyesületének alakuló közgyűlésén. Sajnálatomra ma közbetjött akadályok folytán le kellett érőm mondanom. Legyenek meggyőződve, hogy szívem egész melegével méltányolom súlyos, sok önfeláldozással járó munkálkodásukat és tisztelettel hajlom meg Hontvármegye tanítóitól azért is, mert gyakran nehéz viszonyok között példát mutattak, hogy tudják, ha kell, saját érdekeik feloldozásával és független meggyőződésével szolgálni a hazát, a közügyet. Mindenkor készen fognak találni, ha akár a nemzeti kultúrának és tanügynek, vagy bármelyik tagjának szolgálatot tettek. Azzal az őszinte szóval, melynek mindig embere voltam, ajánlom tiszteletükbe, bizalmukba és szeretetükbe a hazai közoktatásügy mostani: Dr. Wlassics Gyula ő nagyméltóságát, ki egész erejét a hazai közművelődés előmenetelének szenteli, s kíméltebb barátja a népművelés és néptanítók ügyének senki sem lehet. Bizonyára örömmel fog ő tudomást venni egyesületük alakulásáról és támogatni fogja törekvéseiket. Búszke leszek rá, ha nekem is módot nyújtanak, hogy ez irányban közreműködhessem. Szíveskedjék tagtársainak igaz becsületes, tisztelettel és szíves meghívásukat ismételt köszönetem tolmácsolni. Bpest 1900. máj. 27. Kiváló tisztelettel: Ivanka Oszkár”.

Zsilinszky államtitkár válasza a következő: „Szíves megemlékezésüket s jó kívánataikat köszöni és hazafiassal működésükre Isten áldását esdi. Zsilinszky”.

Axaméth dr. miniszteri tanácsos pedig a következőket válaszolta: „Szíves megemlékezésetek fogadják halás köszönetem, hazafiassal munkálkodásukra Isten áldását kérem, Axaméth”.

Ezek után elnökölő kir. tanfelügyelő a „Hontvármegyei általános tanító-egyesület”-et megalakultának nyilvánította.

Elnöklő kir. tanfelügyelő bemutatja a 6. elnöklelet alatt és Makovický Círjék jegyzősök-dése mellett működő szervező-bizottság által kidolgozott s a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur által 100-685/1899. szám alatt jóváhagyott alapszabályokat.

A tagok az alapszabályok jóváhagyását tudomásul vették s határozatilag kimondatott: *hogy azok a tagok részére nyomatattassanak.*

Többek indítványára az alispánnak a megye terméért, a kir. tanfelügyelőnek, Makovický Círjék, Jávor B. Lajos kartársaknak és a szervező bizottság minden tagjának a szervezés körül kifejtett fáradságtól megköszönésükért, nemkülönben az 1899. évi zsept. hó 18-án Ipolyságon megtartott előkészítő értekezleten megjelent ipolysági és környékbeli tanítóknak fáradságukért *jegyzőkönyv-eleg elismerés és köszönet szavaztatott.*

Miután az egyesület ekkép megalakult, a napirend 3-ik tárgyát a tisztikar megválasztása képezte, elnöklő kir. tanfelügyelő a kandidáló bizottságba 12 tagot megnevezett s az ülést öt percre felfüggesztette.

Az idő elteltével alnöklő kir. tanfelügyelő az egyes tisztségekre vonatkozólag a kandidáló bizottság által ajánlottak neveinek felolvasásához kezdett s lelkemelő jelenetek voltak tanúi, a mikor a szervező bizottság által már korábban megállapított s a kandidáló bizottság által javaslatba hozott egyének egyenként egyhangulag lettek az alábbi tisztségekre megválasztva:

A tisztikar: Elnök: Tuka Antal Selmechbánya. Alnöklő: Jávor B. Lajos Ipolyság. Jegyző: Spitzer Jakab Ipolyság. Jegyző: Dankó Andor Gyékes. Penztáros: Soskó Ignác Hidvég. Ellenőr: Lieskó Adolf Felső-Baka. Könyvtáros: Beörcöndy Irma Ipolyság. Tanszertáros: Sipos Mihály Ipolyság. A választmány: Fleischhacker Laura Ipolyság, Kögl Mariska Korpona, Nedecky Ferenc Szántó, Balla Sándor Nyék, Szokoly József Korpona, Weigel Samu Bakabánya, Fabian Vendel Báth, Siposs Ferenc Egeg, Jaeger Gyula Selmechbánya, Bankó János Apátmaróth, Galambos János Tergenye, Sütlő János Kemence.

Ezzel az új egyesület tisztikart nyert, elnöklő kir. tanfelügyelő felhívta a megválasztottakat, hogy helyeiket foglalják el és átadta a közgyűlés további vezetését a megválasztott elnöknek.

Tuka Antal elnök a volt elnöknek köszönetet mond szíves fáradságáért, kívánja, hogy ezen egyesület, ezen ifjú esemete jó gyümölcsöt termő terebélyes fává legyen s a kir. tanfelügyelő lelje annak felvirágzásán örömet. — Majd a közgyűlés tagjai felé fordulva, üdvözli azokat, kijelenti, hogy 24 évi működése alatt a munka embere volt, de sohasem vágott a külföltre, csak köz-harcosként küzdött a nemes célért.

Reméli és hiszi, hogy azok a kartársak, a kik őt és tisztársait megválasztani szívesek voltak, támogatni is fogják őket közös feladatuk megoldásánál, mert hisz közös ügyet szolgálunk s csak úgy oldhatjuk meg közös hazafiúi kötelességünket, ha egy mindnyajéért, s mind egyért küzdve hozza meg az áldozatot. A maga és tisztársai nevében szíves mélyből mond köszönetet a bizalomért s ezzel elfogadta az elnöki szeket; de megjelölte a napirend további tárgyára tért volna át, az egyesület alapszabályainak 3. §-át, vagyis az egyesület célját olvasta fel pontonként.

Es itt az elnök nem kimélte a szót, hanem gyönyörűen fejtegette az immár megalakult általános tanítóegyesületre váró feladatokat és különösen három pontot emel ki, melyeket az egyesület minden tagjának szívébe és elméjébe kíván vésní u. m. az önképzést, a hazafias irányu nevelést, és az egyesületi szellem ipoditását.

Elnök megemlékezik a már 20 év előtt Selmechbányán megalakult ily egyesületről, de úgy mond, az akkor azért alakult meg, hogy azonnal felszolgálják; az akkori viszonyok nem voltak kedvezőek arra, hogy Hontvármegye nagyon is szétforgacsolt s különböző nyelvű és vallású tanítóit

egyesíteni lehetett volna. — Húsz év óta a viszonyok nagyon is megváltoztak s amit akkor megvalósítani nem voltunk képesek, azt ma csak akarunk kell, s elérhetjük.

Egétőlleg szükségesnek tartja a *tanítói segélyegyesületek létesítését* és a meglévőket pártolást különösen az özvegyek és az árva tanítógyermekek nevelését illetőleg. Meghatáran esetelle különösen a sok gyermekkel megáldott tanító szomorú — s az apa esetleges elhatalva az özvegy nő és árvák megrendítő helyzetét.

Ily nő, ily árva ugyiszólván az éhenhalásnak van kitéve embertársai segítség nélkül, s miután tanítók vagyunk mindnyájan, egy ügyet szolgálunk, maga a tanítói egyesület sem egyéb, mint sok lélekbeli álló test, s ha mi nem tartunk össze, beteg lesz a test egyes része, majd beteg az egész test, nem leszünk képesek bajaink segíteni, nem nyúlhatunk szellemi lápot s anyagi segínyt felebarátunk özvegyeinek s árváinak sem. Gondoskodjunk ugyanod egy *szikra* segélyalapról, teremtsük azt meg, rakjuk össze fillereinket, hogy a tanító árvaia iskoláját folytathassa; ily segélyalapon az Isten áldása van s a jó tett nem marad jutalmatlanul; s itt mellán hivatkozott az elnök az „Eölvös-alap” nem remélt, és csaknem esodával határos munkálkodására.

Elnök a többi közt felhívja továbbá, hogy miután a módszer könyvből tanulni nem igen lehet, az egyes tantárgyak helyes módszeres előadására vagy szünetünk — vagy azt hosszas megfigyelés után mintegy ellesnünk kell, nagyon szükségesnek tartja az egyes köz- és körgyűléseken tartandó mintatanítást; az ily tanítások felett kifejlődő módszeres észmese (kritika) a legjobb eszköz a módszer elsajátítására. A mintatanítás szükséges a fejeletartás tekintetéből is, mert csak mi tudjuk legjobban, hogy e tekintetben is sok a kívánni való, és tudjuk azt is, hogy: „az iskola fejelem nélkül, malom víz nélkül.”

Csak az ily egyesületnek van módjában szakkönyvtárt, tanszereket beszerezni, mert kevés azok száma, aki áldozhat évenként 20—40 koronát is szakkönyvekre.

Már pedig, ha a jó pap hollig tanul, miután a tanúgy is óriási lépésekben halad előre, a jó pap mellett a nem haladható tanító csakhamar elmaradna; ezen bajon segítve lesz, ha az egyesület szakkönyvtárt és tanszertart létesít.

A tanítói testület szellem apolását illetőleg elnök nagyon találóan kérde, hogy: Ki áll hozzánk legközelebb s ki apolja a közszellemet közöttünk, ha mi nem!?

Elnök ezek után kérte a kartársakat együtt munkálkodásra s a napirendre térve, az alapszabályok 33. §-ának c. pontja értelmében felhívja a közgyűlést arra nézve, hogy az egyes járási körök megalakítása szempontjából bizzon meg egyes rendes tagokat.

Határozat.

Az ipolysági járáskör megalakításával megbízatik: Jávor B. Lajos, alnöklő. A nagyeszlamiai járáskör megalakításával Balla Sándor, Alsó-Ipolyság. A szobi járáskör megalakításával Nagy Jenő, Bőrszöny. A korponajáráskör megalakításával Szmetana Sz. Korpona. A báti járáskör megalakításával megbízatik: Weigel Samu, Bakabánya.

A már létező „Selmechbánya-vidéki Tanító-Egyesület” mint ilyen megagatik s mint hatodik járáskör beolvasd az általános tanító-egyesületbe.

Elnök jelenti, hogy a jövő közgyűlés idejének és helyének megállapítása szintén napirenden van, felhívja a közgyűlést erre nézve határozni. Többen hozzászóltak ezen kérdéshez, míg végre Szmetana Szaniszló indítványához csatlakozott a kir. tanfelügyelő is, és ajánlja, hogy a jövő évi közgyűlés Selmechbányán tartassék meg, mivel ott a tanítók sok tapasztalatot gyűjthetnek. Indítványozza továbbá, hogy a közgyűlés minden évben más és más helyen legyen megtartva, mert így a tanúgynek is nagyobb hasznára lehetünk.

Határozat.

Az 1901. év szeptember havában megtartandó közgyűlés helyéül Selmechbánya szab. kir. város jelöltetett meg.

Elnök jelenti, hogy Fleischhacker Laura ipolyság polzári iskola igazgatónő első, és dr. Mühlstein Gábor ügyvéd, az ipolysági izr. iskolaszék elnöke második alapító tagul léptek be az egyesületbe 50—50 korona felzetése mellett; jelenli továbbá, hogy az egyesületbe pártoló tagokul beletették: Hopfinger József, Kanyó Antal.

Levélben jelentették rendes tagokul való belépéseket: Gászó Mihály, S. iska János és Szmetel Samu Belabányáról, Bodnar Andras Banká-

ról, Heyer József Nagy-Marosról és Kmety Mihály Tópatarkról.

Határozat.

Elnöknek ezen jelentése örvéndelezen vételtek tudomásul és a két alapító tag lelkesen megéjlesztetett.

Elnök felhívja Nedecky Ferenc tagtársat, hogy a tárgysorozatba felvett somogyemei tanítóegyletnek, a néptanítók nyugdíjtervéne ügyében a nagyméltóságú miniszteriumhoz beadott emlékirátit ismertesse.

Nedecky Ferenc igen érdekes szavakban adta elő ezen kérvény lényegét, minek következtében egyhangulag az alábbi határozat hozatott.

Határozat.

A somogyemei tanítóegyletnek a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz felterjesztett emlékirátit, melyben a kantori dijaknak a nyugdíjba való beszámítása keretük, felterjesztésünkben pártolólág fogjuk támogatni.

Elnök Jávor B. Lajos alnöklőt hívja fel hogy indítványait adja elő.

1. Alapszabályainknak az egyesület kebelében létesítendő „Segélyalpra” vonatkozó 25. §-ára való hivatkozással indítványozza, hogy az elnökség és a választmány bízassék meg a „Segélyalapról” öntevékenységre és ügyrendjére vonatkozó tervezet elkészítésével, és azt a jövő közgyűlésen megerősítés és jóváhagyás végett terjessze elő.

2. Tekintettel arra, hogy az országos „Eölvös-alap” az ország tanítóival szemben ily áldásd tevékenységet tanusít, hogy minden tanítónak szoros kötelessége ezen egyesületet nemes munkájában támogatni; tekintettel arra, hogy a testver egyesületek országos mozgalmat indítottak, hogy ezen humánus egyesület által létesített „Tanítók Háza” minél szélesebb körben nyúljon jótéteményre, Hontvármegye által tanítóegyesülete sem maradhat el ezen mozgalomtól, mert csak saját alapszabályszerű célját munkálja akkor, midőn ezen egyesületet támogatja; minelgyova indítványozza: mondja ki a közgyűlés, hogy az „Eölvös-alap” tagjai sorába belep s a „Tanítók Háza” javára 500 korona alapítványt tesz, mely összeget 5 év alatt 100—100 koronás részletekben törlesztli.

Határozat.

Alnöklő első indítványára határozatilag kimondatott, hogy a „Segélyalpra” vonatkozó tervezet kidolgozásával az elnökség és a választmány bízik meg. Második indítványa t. i. hogy az egyesület az „Eölvös-alap” tagjai sorába belep, és a „Tanítók Háza” javára 500 korona alapítványt tesz, elvben elfogadtatott, de a tényleges kereshetlvezetés a jövő közgyűlésre bízott.

Elnök az egyesület nevében a kir. tanfelügyelőnek és a szervező bizottságnak az alakulás körül kifejtett fáradságáért, az alispánnak szives támogatásáért, az egyesület minden tagjának a maga és tisztársai nevében a bizalomért újból köszönetét fejezte ki, ugyanekkor a nemes ügy érdekében kérte a tagokat az együttartásra, az együttmunkálkodásra, kérte mindnyájokra az Isten áldását s az ülést a viszontlátásig a „Haza” élettelével berekesztette.

A közgyűlés az elnököt lelkesen megéjlenzte.

Jelen jegyzőkönyv hitelesítésére Jávor B. Lajos és Makovický Círjék küldettek ki.

Ipolyságon, 1900. évi augusztus hó 6-án.

Spitzer Jakab s. k. Tuka Antal s. k.
egyesületi jegyző. egyesületi elnök.

P. H.

Hitelesítettelt:

Jávor B. Lajos s. k. Makovický Círjék s. k.
egyesületi alnöklő, hitelesítő tag.

K. m. f.

Gyűlés után a tagok közbédre gyűltek össze s számosan csatlakoztak hozzájuk mások is. A sok lelkes, hazafias felköszöntő között különösen kiemelendő az ősz kir. tanfelügyelő, ki a királyi Öfelségére, mint legalkotmányosabb uralkodóra emelte poharát. Percokig tartó élénzés után az egybegyűltek a Hymnus énekeltek el.

A kir. tanfelügyelő ezen kívül Dr. Wlassics miniszter Ö méltóságára, Szilinszky, Axaméthys és Halasz tanúgyi vezérferiarkra, Tuka Antal elnök a királyi tanfelügyelőre mondtak felköszöntőket. Mühlstein Gábor ügyvéd Gööz József drt. és a tanítói kart, Gööz József dr. pedig az elnököt éltette.

A modern atléta.

Mi neki a torna, turistáság, séta?
Sokkal többre tör most a modern atléta.
Mivel lába nehéz, fejt könnyen hordja,
Szemével a szellem szikráját meg szórja.
És ki a szikrától gyorsan tűzet nem fog.
Előtte az ilyen lenézett lesz legott.
Különbös is neki nem kell am akárik;
Kivel szóba állna: legyen ur, vagy márkí.
De még el se megyen akár milyen helyre,
Csak az ő klubjába, gyönyörű kiszemelve,
Társaskör, kaszinó... ah mi blyktri lyukak,
Hol csak a szegények sorakozni tudnak,
De a pazar fényben szokott nagy álata.
Kinek zsebe a gya telve mint a vaka,
Fényes szalokban, szellemek körében
Tájhelt idejét eskik kedvesében.
Ó mi szép, magasos öröm telik ottan.
Ha egyforma ember van egy díz skóiban.
Már magába vére a hely, mennyit mutat,
De aztán még elhaz a special tudat,
Hogy külön választott, dícső emberek ők
A szellemi élet terén a vezetők,
Mörjen szembe szállni velök bár ki fia, —
Majd megmutatják ők, hogy kell megvívnia.
És a háztetőről, melyben e klub honol,
Egy öreg tapasztalt bagoly így kivukol:
"Szet oszladozok ti, ha a gyomor korog,
És nagyon kiszárad az a sovány torok."

NYILT-TER.

(E rovat alatt közöltétek nem felelős a Szerk.)

Selyem-Blousok 2 frt 40 krtól

feljebb — 4 méter! póstabér és vámentesen szállítva! Mintak póstafordulával küldetnek; nemkülönben fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” 15 krtól 14 frt 65 krig. méterenkint.
Henneberg G., selyemgyáros (es. és kir. udvari-szállító) **Zürichben** 6

HIVATALOS RÉSZ.

8267. szám.

1900.

Hirdetmény.

Vonatkozással az 1886. évi XXI t.-c. 25 §-ára értesitem a t. című közönséggel, hogy a legközebb adót fizelőik névjegyzéke mai naptól fogva 8 napra a városi jegyzői irodában közzé van telve s hogy azt minden választó polgár megtekintheti s az ellen felszólalási tehet; végül, hogy ezen névjegyzék a legközebb adófelvétel törh. bizottsági tagok 1901. évre érvényes névjegyzékének összeállítására alapul fog szolgálni.
Selmechányán, 1900. szeptember 6.

Sztinyai József
kir. tan. polgármester.

4540. sz.

vsz. 1900.

Hirdetmény.

Mely szerint közzétették, hogy a folyó évre érvényes összes adónek előírása befejezetlenül ennélfogva minden egyes adózó felhívatik, hogy adókönyvecskéjét az 1883. évi 44. t.-c. 36 §. d) pontja értelmében aláírott hivatalnál f. évi szeptember hó 10-től, f. évi szeptember hó 20-ig mutassa be, hogy adókönyvecskéjébe az adóelőírás bejegyezhető legyen. A ki pedig az adókönyvecske bemutatását ezen idő alatt elmulasztja, az 1—5 frtig terjedő bírságban elmarasztaltatik.
Selmechányán, 1900. szeptember hó 3-án.

Városi adóhivatal.

4209. szám.

1900.

Bérbeadási hirdetmény.

Körmöc szab. kir. és főbányaváros tanácsa részéről ezennel közhírré tételik, mi-zerint folyó évi szept. hó 17 én délelőtti 10 óraker, a városi székháza nagytermében nyilvános szóbeli árverés és írásbeli ajánlati tárgyalás útján — Turócmege területén fekvő Stabnyai gyógyfürdő a szerződési tervezetben körülírt épületekkel, telkekkel és tartozékokkal 16000 korona kikiáltási ár mellett tízenkét évre, esetleg hosszabb időre bérbe adatik fog.

Árverezni kívánók a kikiáltási ár 10 %-ának megfelelő 1600 koronányi összeget, bánatpénz gyanánt, az árverés kezdete előtt az árverezőbizottság kezeihez juttatni tartoznak.

Az erre vonatkozó írásbeli ajánlatok csak azon esetben fognak tekintetbe vétetni, a megnyíltben kellően felszerelve, s a fent megállapított bánatpénzzel ellátva, **folyó évi szeptember hó 16-ának déli 12 órájáig** a városi polgármesteri hivatalban beterjesztetnek.

Ezenkívül folyó évi szeptember hó 16-ik napjának déli 12 órájáig, ugyancsak a városi polgármesteri hivatalban benyújthatók és a maga idején tárgyalás alá vétetni fognak, a bérlettar-ramra vonatkozólag vagy egyéb tekintetben el-erő, de szintén 1600 koronányi bánatpénzzel

ellátott és kellőleg felszerelt, zárt trásbéli ajánlatok is.

Megjegyeztetik azonban, hogy a szóbeli árverésnél az árverési és szerződési feltételektől eltérő ajánlat figyelembe nem vehető.

Az összes ajánlatok tekintetében a város közönsége fenntartja magának a szabad elhatározás feltétlen jogát.

A börtárgy részletes jegyzéke, az árverési feltételek és a szerződési tervezet a városi számvevőségénél, a hivatalos órák alatt betekinthető, hol égerszermind szóbeli felvilágosítások is adhatnak.

Körmöcbánya, 1900. évi augusztus hó 27. napján.

A városi tanács.

HIRDETÉSEK.

Gyász kalapok nálam 2 óra alatt elkészíttetnek.

Őszi és téli divatjelentés!

Bátorkodom a t. e. hölgyeket értesíteni, hogy bécsi is bpesti bevásárlási utamból már vissza érkeztem, hol a legújabb divatu cikkek beszereztem különösen ajánlom nagy raktáromat párisi és bécsi

női model kalapokban gyermek feketők és sapkákban. — Nagy választék téli gyermek ruhák kabátkák, harisnyában finom prágai bőr és trikotkesztyűk, téli kendőkben. — Finom szőr karmantyúk, gallérok és sapkák, valódi orosz sár-cipők, legfinomabb szövöt és női posztó bluzok.

Nagy választék férfi divat cikkekből, legolcsóbb árak mellett u. m. finom nemez kalapok, nyakkendők, kesztyűk, fehéreneműk Jäger-féle ingek és minden e szakba vágó cikkek.

Közönöm az eddigi bizalmat a t. ve-vőimnek és kérem ezt jövőre is irántam fentartani,

Alázattal
HERCOG M.
főtér.

Női kalapok átalakításra elfogadtatnak legolcs. árak mellett.

Schneider-féle **Páfrány-tokocsák,** Galandóc-elhajtó.

Millió embernek a szer vissza-adta teljes **egészséget!**

Kik galandóféregben és gyomorjában szenvednek.

Pantlikagiliszta fejtéstől.

A páfrány-tokocsák által fájdalom nélkül jótállás mellett, a legrovidebb idő alatt (6 perc alatt) teljesen elhajtatik. Ezen kitűnő gyógyszer földalumnélküli gyors és biztos eredményeért, jótállás nyújtik. Nem art, ha pantlikagiliszta, feroc ritmos is jelen. — Az elektor megjelölendő. **Törvényesen védve.** Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel-és külföld részére 4 frt postai utánvétellel vagy 3.50 előrelvő beküldésével. **A pantlikagiliszta tünetei a következők:** Az arc halvány-sárga, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, ényálkasodás, bevont nyelv emésztéhetlenség, ágyúgy, légtárgy, gyomorritmos, egy zombolyag felszálása egész a nyakig, nyálössze-gyülemelés, a test megdagadása, gyomorsav, gyomorhöz-gyakori felhőfogs, bégörög, bengergetés hullámszerű mozgások, száro, szívo fájdalomak és szurasok a belekben, szívdobogás, a vérkeringés rendtelenségei, különösen nőknél; gyakori véletlenül beálló főfajás a busko-morságra való hajlam, életuntags és a halál óhajtása.

Egyedül valódi kapható:
SCHNEIDER JÓZSEF
gyógyszerésznél, Resicán. Fő-utca 22. (Délmagyarország.)

Naponta frissen szedett kék és fehér, egészen érett asztali és gyógy-szőlő

s csak saját nemesített szőlőkből, 5 kgros postakosárral, minden postaállomásra bérmentve 3 Kor., 40 fill. utánvétele mellett küld.

Hausser Károly
szőlő-birtokos.
Yessce. (Délmagyarország.)

Női és gyermek-kabátok paletok,
legújabb bécsi és berlini modell-darabok a kezdődő őszi és téli idényre dús választékban kaphatók.
Goldner Adolf divatárú üzletében.

1390. sz./1900. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A selmecbányai kir. járásbírósg mint te-lekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a selme-ci népbank végrehajthatónak özv. Glezlné Berzsnik Mária végrehajtást szenvedő illetve késedelmes ár. vevő Pfanel Adolf elleni 1102 Kor. 70. fl. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a selmecbányai kir. járásbírósg területén fekvő özv. Glezlné Berzsnik Mária tulajdonánál bejegyzett a selmecbányai 314 tkvben. a 496 hrsz. 117/II. népsz. sz. hevér ház és kertre a Pelzer utcában ezennel adószertint 2054 K.-ban megállapított kikiáltási árban az árverést elrenlte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1900. évi október hó 10-ik napján délelőtti 10 órakor ezen kir. jbirósg tkvi irodájában megtartandó

nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladva lesz.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingat-lan becserának 10 % -át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokba a ki-küldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíró-ságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály-szerű elismervényt átzoaláni.

Kelt Selmecbányán, 1900. évi augusztus hó 18-ik napján.

A selmecbányai kir. járásbírósg mint te-lekkönyvi hatóság.

Liha, kir. jbiró.

Zsigmondy-u. 112II. sz. há-zamban levő földszinti utcai 3 szoba stbból kerttel és pincé-vel álló lakás október hó 1-étől

kiadó.

Lestyánszky József.

UNGHVÁRY LÁSZLÓ

Bor-, szőlő- és gyümölcsfaiskola tulajdonos

Borkereskedése Czegléden.**Szállít:**

Ó homoki fehér borokat és minőség szerint 22-24-28-32-36 forintért.

Kétszer fejtett homoki uj-borokat 18-20-22-24-26-28 forintért.

Törköly-pálinkát 70-75-80 forintért.

Hordót is ad és eladási árban vissza is veszi azt.

! Tessék borárjegyzéket kérni !

Meglepő ujdonság

*** az ***

ILUSKA**CRÉME****arc és kézkenőcs.**

Pár nap alatt szünteti min-

den tisztátalanságot.

Hőlgypor és szappan e szernél

felesleges.

1 tégely 1 Kor.

Kapható a legtöbb gyógyszer-tárban és a gyárosnál:

Kralovitz Adolf gyógyszerész

Pá pán, (Veszprémmegye.)

„Zacherlin”
Nem papirzacskó
Csakis üvegben valódi a „Zacherl” névvel
azaz igazán csálhatalan és gyökeres rovar irtó szer

Kapható: Selmecbányán: Takats Miklós, Marschalko Gyula, Krausz V. G. Engel Zsigmond, Weisz Ignác, Ernszt Zsigmond, Csiba István, Hodrusbányán: Kukucska József. **Ipolyság:** Dombó Károly, Bolner Pál, Rumann Lajos. **Korpona:** Blaskovics Lajos. **Körmöc-bányán:** Deutsch Lajos, Gazdik Janos, Heller Emil, Horn F. V. Klein Ármin, Kuffler Beni, Ritter Leop. J. **Mosóc:** Jph. Perl's Sohn. **Uj-Bánya:** M. Cservenka Agoth. Heinrich Ede, Friseur. **Zníó-Váralja:** Shánaich Victor Agoth.